

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana
Gp.mizs@gov.si

Številka: 511-4/2017/9

Ljubljana, 21.2.2017

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo o delovanju Slovenske nacionalne komisije za UNESCO 2015 – 2016

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14), Sklepa Vlade Republike Slovenije o ustanovitvi in določitvi nalog Slovenske nacionalne komisije za UNESCO (Uradni list RS, št. 69/10) in Sklepa Vlade Republike Slovenije o spremembah in dopolnitvah Sklepa o ustanovitvi in določitvi nalog Slovenske nacionalne komisije za UNESCO (Uradni list RS, št. 3/15 je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela naslednji sklep:

SKLEP

1. Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Poročilom o delovanju Slovenske nacionalne komisije za UNESCO v obdobju 2015-2016.
2. Vlada Republike Slovenije soglaša, da Slovenska nacionalna komisija za UNESCO v sodelovanju z Uradom za UNESCO, Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvom za kulturo ter Ministrstvom za okolje in prostor oblikuje delovno telo, katerega naloga bo predhodni pregled in ocena pobud za vključevanje v različne programe in seznane UNESCO.
3. Vlada Republike Slovenije nalaga Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport - Uradu za UNESCO, da v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve pripravi strategijo za dolgoročno lobiranje za imenovanje in izvolitve posameznih slovenskih državljanov na najvišje pozicije v organih UNESCO.
4. Vlada Republike Slovenije nalaga Medresorski delovni skupini za spremljanje dela in pripravo stališč delegacije Republike Slovenije v Izvršilnem odboru UNESCO, da pripravi načrt kandidatur za 39. zasedanje generalne konference UNESCO, ki bo oktobra/novembra 2017.

mag. Lilijana Kozlovič

GENERALNA SEKRETARKA

SKLEP PREJMEJO:

1. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
2. Ministrstvo za zunanje zadeve,
3. Ministrstvo za kulturo,
4. Ministrstvo za okolje in prostor.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:		
/		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
Marjutka Hafner, Urad za UNESCO, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
Gradivo vsebuje poročilo o delu Slovenske nacionalne komisije za UNESCO za obdobje 2015-2016		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov

proračuna: Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.	
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.	Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: - Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE - Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
/	- /
Datum objave: V razpravo so bili vključeni: Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Upoštevani so bili: - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani.	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
dr. Maja Makovec Brenčič MINISTRICA	

PRILOGA II

POROČILO O DELOVANJU SLOVENSKE NACIONALNE KOMISIJE ZA UNESCO V OBDOBJU 2015 – 2016

1. UVOD

Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) je specializirana agencija v okviru sistema Organizacije združenih narodov (OZN). Slovenija je postala članica UNESCO 27. maja 1992, ko je podala izjavo o sprejetju Ustave UNESCO (Akt o potrditvi nasledstva glede konvencij, statotov in drugih mednarodnih sporazumov, ki predstavljajo akt o ustanovitvi mednarodnih organizacij, Uradni list RS, Mednarodne pogodbe, št. 35/92).

Naloge in pristojnosti Slovenske nacionalne komisije za UNESCO (v nadaljevanju: SNKU) in Urada za UNESCO (v nadaljevanju: Urad) kot strokovne službe segajo na vsa področja, ki jih UNESCO kot specializirana agencija Organizacije Združenih narodov pokriva. Urad koordinira delo na področjih kulture, šolstva, visokega šolstva, znanosti ter naravne in kulturne dediščine. Skupaj s SNKU načrtuje in tudi financira programe s teh področij. SNKU v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve oz. Veleposlaništvom RS v Parizu usklajuje in izvaja naloge, povezane s sodelovanjem Republike Slovenije v upravljanju organizacije, med drugim članstvo v vodilnih in pomožnih organih UNESCO ter udeležbo na generalni konferenci. Ena izmed nalog je tudi povezovanje med državnimi organi in civilno družbo, kar Urad izvaja predvsem s spodbujanjem dejavnosti civilne družbe ob svetovnih dnevih, letih in desetletjih, za katere je UNESCO vodilna organizacija v sistemu OZN ter v drugih programih in aktivnostih UNESCO. SNKU preko Urada stopa tudi v partnerstva z zasebnim sektorjem.

SNKU deluje na podlagi Sklepa o ustanovitvi in določitvi nalog Slovenske nacionalne komisije za UNESCO z dne 29. julija 2010. S sklepom je vlada med drugim določila, da strokovno-administrativne naloge za SNKU opravlja Urad Slovenske nacionalne komisije za UNESCO (v nadaljevanju: Urad), ki deluje v okviru ministrstva, pristojnega za izobraževanje, znanost in šport. Vlada Republike Slovenije je dne 17. decembra 2014 sprejela še Sklep o spremembah in dopolnitvah citiranega sklepa, s katerim je uskladila besedilo sklepa s spremembami v organizaciji UNESCO in v organizaciji dela Vlade RS in ministrstev.

Vlada RS je s sklepom z dne 16.7. 2015 za predsednika SNKU ponovno imenovala prof. dr. Radovana Stanislava Pejovnika.

V okviru Slovenske nacionalne komisije za UNESCO redno delujejo naslednji odbori:

Nacionalni odbor Medvladne oceanografske komisije (Intergovernmental Oceanographic Commission – IOC), Nacionalni odbor Mednarodnega programa za vede o zemlji in geoparke (International Geoscience and Geoparks Programme – IGGP), Nacionalni odbor programa Človek in biosfera (Man and Biosphere - MAB), Nacionalni odbor programa za upravljanje z družbenimi spremembami (Management of Social Transformations – MOST) in Nacionalni odbor mednarodnega hidrološkega programa (International Hydrological Programme – IHP). Omenjeni odbori sodelujejo z UNESCO pri izvajanju programov s svojega področja, izvajajo pa tudi vrsto znanstvenih in raziskovalnih projektov in projektov popularizacije znanosti v nacionalnem okviru.

Naloge generalne sekretarke SNKU in direktorice Urada od 1. novembra 2006 dalje opravlja Marjutka Hafner.

2. POMEMBNEJŠI DOSEŽKI IN DOGODKI

V letu 2015 je bil organiziran osrednji dogodek obeležitve Unescove 70. obletnice s pestrim in raznolikim programom na gradu Podsreda. Dogodka sta se ob velikem številu članov SNKU udeležila tudi predsednik Državnega zbora RS in ministrica za izobraževanje, znanost in šport.

Republika Slovenija je bila na 38. zasedanju generalne konference UNESCO izvoljena za članico Izvršilnega odbora UNESCO (IO UNESCO) za obdobje 2016-2019. Slovenijo v IO UNESCO predstavlja predsednik SNKU, prof. dr. Radovan Stanislav Pejovnik. Delegacija Republike Slovenije se je udeležila obeh rednih zasedanj IO UNESCO (aprila in oktobra 2016). Sodelovali smo tudi ob vseh šestih vmesnih srečanjih IO UNESCO v letu 2016.

Predstavniki SNKU in Urada so se udeležili dveh srečanj neformalne mreže Evropskih nacionalnih komisij za UNESCO, Regionalne konference o izobraževanju post-2015 in srečanj v okviru projekta Evropsko-Arabski dialog. 9. in 10. decembra 2016 se je Gašper Hrastelj aktivno udeležil mednarodne konference o Evropsko-Arabskem dialogu, ki je potekala v organizaciji Francoske nacionalne komisije za UNESCO v Parizu. Skupaj z Boštjanom Jermanom (UNESCO Mladinska platforma) sta predstavila projekt »Connecting Cultures Slovenia«.

Aprila 2015 je UNESCO po daljšem obdobju ponovno pozval k predlaganju mladih nadarjenih kadrov za zaposlitev v sekretariatu UNESCO v okviru programa Mladi profesionalci. V izjemni mednarodni konkurenci je UNESCO za eno izmed 15 prostih mest izbral tudi slovenskega kandidata.

23. oktobra 2015 je potekal prvi slovenski UNESCO Forum, ki ga je organizirala SNKU skupaj s Fakulteto za turistične študije Univerze na Primorskem. Dogodek je prvič na enem mestu zbral vse člane UNESCO družine v Sloveniji. Namen srečanja je bil medsebojno spoznavanje in mreženje, predvsem pa smo želeli identificirati skupne težave, izzive in možnosti za medsebojne povezave ter sodelovanje. Ob tej priložnosti je bila izdana publikacija, ki je dostopna na povezavi: <http://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-6984-16-4/mobile/index.html>.

Meseca decembra 2015 je UNESCO sprejel MO Ljubljana v svetovno mrežo kreativnih mest in sicer kot mesto literature. Generalna direktorica UNESCO je na predlog Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport imenovala prof. dr. Lučko Kajfež Bogataj v ad hoc skupino strokovnjakov za pripravo besedila nezavezujoče deklaracije o etičnih načelih v povezavi s podnebnimi spremembami. Besedilo deklaracije je v postopku konzultacij z državami članicami.

Dr. Luko Omladiča je generalna direktorica UNESCO 1. leta 2016 ponovno imenovala člana COMEST (World Commission on the Ethics of Scientific Knowledge and Technology - Svetovna komisija za etiko v znanosti in tehnologiji).

Prof. dr. Mitja Brilly je z mandatom do konca leta 2017 član iz II. volilne skupine v medvladnem odboru Mednarodnega hidrološkega programa.

Generalna direktorica UNESCO Irina Bokova je uradno imenovala Marka Pogačnika za UNESCO Umetnika za mir. Slovesnost ob podelitvi diplome »UNESCO Artist for Peace« je potekala 5. februarja 2016 v Parizu. Sodelovanje z Unescocom je načrtovano zlasti pri promociji dejavnosti v okviru UNESCO programa »Človek in biosfera« (Man and the Biosphere) in pri UNESCO Geoparkih.

Osrednja tema slovenskega članstva v IO UNESCO so prosto dostopni izobraževalni viri. Slovenija – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport – in Urad za UNESCO sta skupaj s sekretariatom UNESCO 30. in 31. marca 2016 v Parizu organizirala širšo pripravljalno konferenco, na kateri so sodelovali pomembnejši predstavniki regionalnih skupin, ustanov, ki se tako ali drugače ukvarjajo z odprtim izobraževanjem, in potencialnih donatorjev, ki so že izrazili načelno pripravljenost, da sodelujejo pri financiranju celotnega projekta priprave priporočila in tudi 2. svetovnega kongresa o OER v Ljubljani. Konferenca je bila namenjena temu, da se države članice in donatorji seznanijo z

vsebino projekta in da mu zagotovijo podporo. Uvodnega dela konference se je udeležila ministrica za izobraževanje, znanost in šport, dr. Maja Makovec Brenčič.

V sodelovanju s sekretariatom UNESCO in UNESCO katedro o odprtih tehnologijah za prosto dostopne izobraževalne vire in odprto učenje s sedežem na Inštitutu Jožef Stefan je bil pripravljen predlog za uvrstitev gradiva za obravnavo na 199. zasedanju izvršilnega odbora UNESCO, ki je potekalo od 4. do 15. aprila 2016. Točko o OER je formalno podprlo 30 držav članic izvršilnega odbora UNESCO in številni predstavniki držav so v uvodu razprave pozdravili aktivno vlogo Slovenije pri razvoju OER in podali podporo nadaljnjim prizadevanjem Slovenije in UNESCO. Točka je bila po razpravi soglasno sprejeta. 7. točka sprejete resolucije tako nalaga generalni direktorici UNESCO izdelavo študije o pravnih, finančnih in drugih vidikih razvoja splošnih standardov pri uvajanju OER v izobraževanju. V 6. točki države pozdravljajo pripravljenost Slovenije za gostiteljstvo drugega svetovnega kongresa o OER jeseni 2017.

2. svetovni kongres o prosto dostopnih izobraževalnih virih / 2nd World Congress on Open Educational Resources (OER) bo potekal od 18. do 20. septembra 2017 v Ljubljani (Cankarjev dom). Na kongresu se pričakuje večje število ministrov in drugih visokih predstavnikov držav članic UNESCO, kongresa se bodo udeležili tudi številni strokovnjaki iz področja OER.

Posebno pozornost je SNKU v obdobju 2015-2016 posvetila delovanju Mladinske platforme kot neformalne mreže mladih. 3. UNESCO teka mladih na Ptuj so se maja 2015 ob rekordni udeležbi več kot 2000 mladih tekačev aktivno udeležili predsednik Republike Borut Pahor in naša smučarska skakalca Peter Prevc in Jurij Tepeš. Septembra 2015 smo ob obeležitvi 70. obletnice UNESCO na gradu Podsreda organizirali prvi slovenski UNESCO mladinski vrh, na katerem so mladi delegati sprejeli Slovensko UNESCO mladinsko iniciativo, ki smo jo predali slovenskim političnim odločevalcem in sekretariatu UNESCO.. Ob 38. zasedanju generalne konference UNESCO je bil izveden tudi UNESCO Mladinski forum (UNESCO Youth Forum). Foruma so se udeležili štirje mladi predstavniki iz Slovenije. 4. UNESCO teka mladih na Ptuj 2016 so se udeležili Ministrica za izobraževanje, znanost in šport in naši smučarski skakalci Peter Prevc, Špela Rogelj in Maja Vtič. 30. aprila 2016 je v okviru UNESCO mladinske platforme potekala obeležitev svetovnega dneva jazza, oktobra pa je Mladinska platforma v sodelovanju z Urdom za UNESCO organizirala prvo ekspedicijo v sklopu projekta »Connecting Cultures Slovenia«, ki je potekala po osrčju Triglavskega narodnega parka. Udeležilo se jo je 9 mladih iz 5 arabskih in 4 evropskih držav.

3. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST

UNESCO ASP mreža Slovenije – Mreža UNESCO Združenih šol

Temeljne aktivnosti v letu 2015 so bile: triletna evalvacija delovanja mreže; nacionalna UNESCO ASP prireditve ob Svetovnem dnevu kulturne raznolikosti za dialog in razvoj, ki jo je v maju organizirala in izvedla OŠ Marije Vere Kamnik s članicami svojega središča; strokovni seminar koordinatorjev UNESCO šol in vrtcev oktobra na Dunaju, ki je vključeval obisk sedeža Združenih narodov in Unesco šol na Dunaju. V letu 2015 so šole izvajale mednarodne, nacionalne in pilotne projekte: 6 mednarodnih, 6 nacionalnih z mednarodno udeležbo, 21 nacionalnih in 25 pilotnih projektov.

Temeljne aktivnosti UNESCO ASP mreže Slovenije v letu 2016 so bile: sodelovanje na Kulturnem bazarju 2016, kjer je 12 šol predstavilo svoje posvojene spomenike (marec), srečanje vodij središč (april), strokovno srečanje vseh UNESCO koordinatorjev (november). Zlasti pa je bilo odmevno srečanje vseh UNESCO šol ob Dnevu človekovih pravic, ki je 16. decembra s 500 udeleženci napolnilo Cankarjev dom v Ljubljani. Po predstavi in prireditvi so se učenci namreč izbirali med 20 delavnicami in pogovornimi omizji, izvedli pa so tudi simulacijo Sveta ZN za človekove pravice. Pod naslovom *JAZ spoštujem človekove pravice* so zlasti razmišljali o lastni odgovornosti za spoštovanje človekovih pravic in tako prepoznali aktualnost tematike. V letu 2016 je bilo skupaj izvedenih 6 mednarodnih, 6 nacionalnih z mednarodno udeležbo in 24 nacionalnih projektov.

UNESCO katedre

Urad za UNESCO je tudi v obdobju 2015 – 2016 aktivno spremljal in sodeloval pri dejavnostih obeh slovenskih UNESCO kateder: UNESCO katedra za krasoslovje (Univerza v Novi Gorici / ZRC SAZU Institut za raziskovanje krasa) ter UNESCO katedra odprtih tehnologij za prosto dostopne izobraževalne vire in odprto učenje. Oktobra 2015 je UNESCO odobril ustanovitev tretje UNESCO katedre v Sloveniji, in sicer katedre za zmanjševanje tveganj pri vodnih ujmah (UNESCO Chair on Water-Related Disaster Risk Reduction) s sedežem na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani. Svečana umestitev novoustanovljene UNESCO katedre je potekala 1. decembra 2016 v prostorih Fakultete za gradbeništvo in geodezijo.

UNESCO-L'OREAL program »Za ženske v znanosti«

Leta 2015 in 2016 so bile podeljene tri štipendije UNESCO – L'OREAL nacionalnega programa »Za ženske v znanosti«, in sicer so bile prejemnice matematičarka Špela Špenko, fizičarka Zala Lenarčič in farmacevtka Maša Sinreih v letu 2015 ter farmacevtka Barbara Zorec, biologinja Anamarija Žagar in kemičarka Mirjana Rodošek v letu 2016.

4. NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA

Svetovna kulturna in naravna dediščina

V letu 2015 in 2016 so bile na poskusni seznam UNESCO svetovne dediščine vpisane naslednje enote:

- Klasični kras: popravljena vpis na poskusni seznam v kategoriji naravne vrednote (namesto v dosedanji kategoriji kulturne krajine);
- Po oddaji nominacijskega dosjeja za širitev obstoječega vpisa Prvinski bukovi gozdovi Karpatov in drugih evropskih regij je v času od 6. do 8. oktobra potekala ocenjevalna misija strokovnjaka IUCN (David Mihalic), ki je opravil ogled rezervatov Snežnik-Ždrocle in Krokar ter se srečal z deležniki.
- Brezčasna humanistična arhitektura Jožeta Plečnika (skupna nominacija arhitekturnih in urbanističnih del arhitekta Jožeta Plečnika s Češko Republiko);
- Poti miru v Posočju.

Nesnovna kulturna dediščina

Ministrstvo za kulturo je vložilo nominacijo Obhodi kurentov za vpis na UNESCO Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine; o nominaciji bo medvladni odbor odločal novembra 2017.

V pripravi sta še dve nominaciji za oddajo v evalvacijskem ciklu 2017.18: klekljanje čipk v Sloveniji in večnacionalna kandidatura suhozidne gradnje.

UNESCO Medvladni odbor za varovanje nesnovne kulturne dediščine je na zasedanju v Adis Abebi v Etiopiji v četrtek 1. decembra 2016 uvrstil Škofjeloški pasijon, ki ga po besedilu patra Romualda Marušiča iz leta 1721 v velikonočnem času uprizarjajo v Škofji Loki, na UNESCO Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva.

UNESCO Geoparki

Generalna konferenca UNESCO je na svojem 38. zasedanju odobrila statut in smernice novega mednarodnega programa IGGP (International Geoscience and Geoparks Programme). Generalna konferenca je sklenila, da se geoparki, ki so že člani obstoječe globalne mreže geoparkov (Global Geoparks Network GGN), vključijo v novoustanovljeni program. Posledično je SNKU na svojem plenarnem zasedanju meseca decembra 2015 ustanovila nov nacionalni odbor IGGP, ki je nadomestil nacionalni odbor IGCP. Zaenkrat sta v UNESCO Globalno mrežo geoparkov vključena Geopark Idrija in Geopark Karavanke/Karawanken.

SNKU je v letu 2015 sofinancirala projekt »Interpretacija geologije za širšo javnost«.

5. IZBOR IZVEDENIH PROJEKTOV

Projekt »Tudi naši predniki so bili knapi«: Center za upravljanje z idrijsko dediščino živega srebra skupaj z OŠ Spodnja Idrija je pripravil gledališko predstavo iz življenja knapovske družine 'Tudi naši predniki so bili knapi' (4. december 2015), učenci pa so se predhodno skozi različne aktivnosti seznanjali z delom in življenjem rudarja. Razstava 'Tudi naši predniki so bili knapi' je bila na ogled v pritličju OŠ Spodnja Idrija ter pozneje tudi v razstavnih vitrini na Mestnem trgu v Idriji.

Mednarodni simpozij o kulturni dediščini in pravnih vprašanjih z naslovom Varstvo in ponovna uporaba industrijske dediščine: dileme, problemi, primeri je potekal od 1. do 3. oktobra 2015 na Bledu. Z zavedanjem, da je industrijska dediščina ogrožena, je bil cilj simpozija spodbujanje zavedanja o vrednosti industrijske dediščine v sodobni družbi in izzivih, dilemah in primerih, povezanih z varstvom industrijske dediščine. Cilj simpozija je zato bil izpostaviti dileme, probleme in primere revitalizacije in ponovne uporabe industrijske dediščine v okviru sodobnega trajnostnega razvoja.

Obeležitev 140. obletnice odkritja kolišč na Ljubljanskem barju v letu 2015 je obsegala dva osrednja dogodka: razstava *Velikanska najdba – prva odkritja kolišč na Ljubljanskem barju*, pripravljena v sodelovanju z Narodnim muzejem Slovenije; v oktobru pa je bilo izvedeno strokovno vodenje in sicer je se osredotočilo na koliščarsko kulturo (obisk stalne razstave DFG na Igu), dobo odkritja (sočasnost z odkritji drugod po Evropi), razvoj arheologije, življenje Karla Dežmana in naravno okolje (danes in nekdanj), ki je botrovalo ohranitvi. Brezplačnega ogleda se je udeležilo preko 40 udeležencev.

Dnevi etnografskega filma (Slovensko etnološko društvo) so v obeh letih tradicionalno potekali drugi teden marca v Slovenskem etnografskem muzeju in nudili kvalitetno učno okolje o praktičnih, metodoloških in etičnih vidikih vizualne antropologije.

Slovenski etnografski muzej kot Koordinator varstva žive kulturne dediščine in Konzorcij rokodelskih centrov Slovenije sta organizirala **1. Slovenski rokodelski festival**, na katerem je sodelovalo več kot 40 rokodelcev, dogodek pa je s svojim obiskom počastil tudi predsednik RS Borut Pahor. 1. Slovenski rokodelski festival je rezultat prizadevanj, ki naj pripomorejo k ozaveščanju o bogastvu in vrednotah dediščine in sodobnih oblik rokodelstva.

SNKU je v letih 2015 in 2016 sofinancirala projekt Zavoda RS za varstvo narave z naslovom **»BioBlitz – 24 ur z reko Muro«**, poučen, zabaven in družaben izobraževalni dogodek, kjer so organizatorji skupaj z naravoslovcem, naravovarstvenikom, znanstvenikom in prostovoljcem v 24 urah predstavili biotsko pestrost porečja Mure.

SNKU je v letu 2015 sofinancirala projekt »Slovenija 2030«, celodnevni dogodek, ki je bil namenjen oblikovanju trajnostne vizije razvoja Slovenije in obeležitvi leta trajnostnega razvoja. Dogodek je pod pokroviteljstvom SNKU organizirala Slovenska fundacija za trajnostni razvoj Umanotera.

Urad za UNESCO je aktivno sodeloval pri organizaciji sestanka za **rešitev vprašanja obnove paviljona nekdanje SFRJ v Auschwitzu** in postavitvi skupinske razstave držav naslednic v teh

prostorih, ki od leta 2011 poteka pod okriljem UNESCO programa »Culture – A Bridge to Development«, 27. in 28. maja 2015 v Ljubljani.

25. novembra 2016 je v Sežani potekala slovesnost ob **30. obletnici vpisa Škocjanskih jam na UNESCO seznam svetovne dediščine**. Prireditve so se udeležili predsednik Državnega zbora RS, ministrica RS za okolje in prostor ter nekdanji direktor Centra za svetovno dediščino Bernd von Droste. Ob tej priložnosti je Urad za UNESCO organiziral delovno srečanje upravljalcev vseh enot, ki so vpisane na seznam svetovne dediščine, in koordinatorjev priprave dosjejev za enote, vpisane na poskusni seznam.

20. decembra 2016 so v Parku Škocjanske jame obeležili **12. obletnico delovanja Biosfernega območja Kras** (UNESCO program »Človek in biosfera«).

SNKU v sodelovanju s partnerji vsako leto obeležuje **svetovni dan poezije** (21. marec), **svetovni dan knjige** in **svetovni dan filozofije**.

6. ODPRTA VPRAŠANJA IN PREDLOGI

Tako SNKU kot resorna ministrstva se zaradi vedno večjega zanimanja strokovne in širše javnosti za UNESCO srečujeta z velikim številom predlogov in pobud za vključevanje v različne UNESCO program, mreže in sezname. SNKU je pred časom ustanovila Delovno skupino za dediščino, ki naj bi med drugim tudi pomagala pri presoji iniciativ s področja naravne in kulturne dediščine, vendar se je izkazalo, da je bila skupina zastavljena preširoko in svoje funkcije ni mogla ustrezno opravljati.

Pobude prihajajo tudi z drugih področij: poleg naravne in kulturne dediščine tudi na področju biosfernih območij (program Človek in biosfera), geoparkov (UNESCO globalna mreža geoparkov), UNESCO kateder in UNITWIN mrež (podiplomsko izobraževanje in redni študij), UNESCO centrov II. kategorije (raziskovanje na različnih področjih) in programa Spomin sveta (dokumentarna dediščina) vendar ni sistematično urejena predhodna obravnava z vidika strokovnosti in izvedljivosti predlogov in iniciativ. Kljub temu pa je v večini primerov za pričetek postopka pri UNESCO potrebno soglasje vlade oziroma resornega ministrstva ali SNKU.

SNKU ima med svojimi nalogami določeno tudi svetovanje vladi na vseh področjih dejavnosti UNESCO, zato predlaga, da bi skupaj z resornimi ministristvi ustanovili delovno telo, ki bi opravilo predhodno presojo takšnih pobud.

SNKU je na plenarnem zasedanju 19. januarja 2017 obravnavala tudi vprašanje zastopanosti Slovenije v organih UNESCO in pozvala državo k pripravi strategije in namenitvi potrebnih sredstev za dolgoročno lobiranje za imenovanje/izvolitve posameznih slovenskih državljanov na najvišje pozicije v organih UNESCO, kar SNKU prepoznava kot strateški interes naše države. Zato predlagamo, da vlada zadolži Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport - Urad za UNESCO, da v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve prične z izdelavo takšne strategije. Do sprejema strategije pa predlagamo, da vlada naloži Medresorski delovni skupini za spremljanje članstva Republike Slovenije v Izvršilnem odboru UNESCO, da pripravi načrt kandidatur za 39. generalno konferenco UNESCO, ki bo oktobra/novembra 2017.